

ਪਾਠ - 1

ਮੀਂਦਾਂ ਦਾ ਬਾਗ

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ

ਗੋਡੀ = ਪੈਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਾਹ ਕੱਢਣਾ
ਮਿੰਚਾਈ = ਪੈਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ।

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :-
ਉ:- ਮੀਂਦਾਂ ਦਾ ਬਾਗ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ?
ਉੱਤਰ:- ਮੀਂਦਾਂ ਦਾ ਬਾਗ ਹਰੀ ਦਾ ਹੈ ।

2. ਮਾਲੀ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
ਉ:- ਮਾਲੀ ਬਾਗ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ । ਘਾਹ ਕੱਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਦ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਗੋਡੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿੰਚਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

3. ਮੀਂਦ ਦੇ ਦੁੱਖੜ 'ਤੇ ਫਲ ਕੌਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ?
ਉ:- ਮੀਂਦ ਦੇ ਦੁੱਖੜ 'ਤੇ ਫਲ ਗੋਦੀ 'ਤੇ ਮਿੰਚਾਈ ਕਰਨ ਬਾਦ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ।

4. ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਪਣ ਕੋਈ ਬਾਗ ਹੈ ?

ਉ: ਹਾਂ, ਮਾਡਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸੇਬ ਦਾ ਢਾਗਾ ਹੈ।

੨. ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਭਰੋ :

ਖਾਦ, ਮੁੱਠਾ ; ਮਾਫ਼, ਆਂਢ, ਭਰਾ, ਸੋਢੀ

1. ਮਾਲੀ ਢਾਗਾ ਮਾਫ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

੨. ਉਹ ਖਾਦ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

3. ਆਂਢ ਦਾ ਮੁੱਠਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

4. ਹਰੀ ਆਂਢ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਹਰੀ ਦਾ ਭਰਾ ਆਂਢ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

6. ਮਾਲੀ ਸੋਢੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ। ਦੋਹਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਨੇ (T) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਮਾਮਾ , ਕਾਲਾ , ਮਾਲਾ , ਚਾਚਾ

4. ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ ਜੋ 'ਢ' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ।

ਢਾਗਾ , ਢਾਹ , ਢਾਲ , ਢਮ

ਕ੍ਰਿ. ਪਾ. 3.

5. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਆਖੰਗਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀਲੇ ਆੱਖਰ ਲਾਭ ਕੰਟੇ
(1) ਦੀ ਆਤਮਾ ਲਗਾ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ :

ਕਮਲ	ਕਮਲਾ
ਤਬਲ	ਤਬਲਾ
ਤਮਾਸ਼	ਤਮਾਸ਼ਾ
ਬਗਲ	ਬਗਲਾ

ਬਾਹ - ਵਿੱਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਤੇ (✓) ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ :

1. ਆਖੰਗਾਂ ਦਾ ਬਾਹ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ?
ਮਾਲੀ ਦਾ (x) , ਹਰੀ ਦਾ (✓)

2. ਮਾਲੀ ਕੀ ਕੱਟਦਾ ਹੈ ?
ਫਲ (x) , ਘਾਹ (✓)

3. ਆਖੰਗਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ?
ਕੋਰਮਾ (x) , ਆਚਾਰ (✓)

4. ਆਖੰਗ ਪਾਪਸ ਦਾ ਸੁਆਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
ਮਿੱਠਾ (x) , ਖੱਟਾ - ਮਿੱਠਾ (✓)

ਪਾਠ - ੨ ਮੀਰ ਦੀ ਚੱਕਰੀ

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਰਥ

ਜੁਗਲੀ ਕਰਨਾ = ਖਾਧੇ ਹੋਏ ਮਾਨ ਨੂੰ ਖੇਡ ਦਿੱਤਾ

ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਚੁੱਕਣਾ

ਚਾਰਾ = ਘਾਹ, ਟਹਿਲਕਾ = ਘੁਮਣਾ, ਫਿਰਕਾ

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :-
- ਭ: ਚੱਕਰੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ ?
- ਉ: ਚੱਕਰੀ ਮੀਰ ਦੀ ਹੈ।

- ਅ: ਚੱਕਰੀ ਕਿਹੜੇ ਰੰਗ ਦੀ ਹੈ ?
- ਉ: ਚੱਕਰੀ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਹੈ।

- ੲ: ਚੱਕਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕਾਲੇ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ?
- ਉ: ਚੱਕਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕਾਲੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਚੱਕਰੀ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਸੀ।

- ਸ: ਮੀਰ ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਤਾਂ ਚੱਕਰੀ ਕੀ ਕਰਦੀ ਸੀ ?
- ਉ: ਮੀਰ ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਤਾਂ ਚੱਕਰੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਪਿੱਠ ਜੋੜ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਗਲੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

2. ਸਹੀ ਸੂਚਕ ਚੁਣ ਕੇ ਢਾਲੀ ਬਾਂਦਾਂ ਤੋਂ :
ਫਾਲੇ, ਘਾਹ ਘੱਤੇ, ਜੁਗਾਲੀ, ਗਾਂ, ਘੱਕਰੀ, ਰੱਸੀ

1. ਮੀਰਾ ਕੋਲ ਇੱਕ ਘੱਕਰੀ ਹੈ।

2. ਮੀਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਲੇ ਰੀਹ ਕੇ ਢਾਲਉਂਦੀ ਸੀ।

3. ਮੀਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਘਾਹ ਘੱਤੇ ਢਾਲਉਂਦੀ ਸੀ।

4. ਘੱਕਰੀ ਜੁਗਾਲੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

5. ਉਹ ਘੱਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਦੀ ਸੀ।

6. ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਘੱਕਰੀ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਦੀ ਗਾਂ ਰੱਖਿੰਦੇ ਸਨ।

3. ਧੱਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸੂਚਕ ਲਿਖੋ ਜਿਹੜੇ 'ਤੀ' ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋਣ :-

ਤੀਰ, ਤੀਲੀ, ਤੀਜ, ਤੀਸਰੀ, ਤੀਸਰਾ

4. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਅੱਖਰ ਨੂੰ 'ਲੀ' ਲਿਖੋ :

ਬਿਜ	ਬਿਜਲੀ	ਅਸ	ਅਸਲੀ
ਭੱਕ	ਭੱਕਲੀ	ਨਕ	ਨਕਲੀ
ਪਸ	ਪਸਲੀ		

ਬਹੁ - ਦਿਰਘੀ ਧੁਮਕ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਧੁਮਕਾਂ ਦੇ ਮਹੀ ਉੱਤਰ ਤੇ (✓) ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ:

1. ਚਰਕੀ ਦਾ ਰੰਗ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ?
ਖੀਲਾ (x) , ਕਾਲਾ (✓)

2. ਮੀਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕੀ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ?
ਮਾਏ (x) , ਕਾਲੇ (✓)

3. ਮੀਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਖਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ?
ਬੁਧ (x) , ਧਾਈ (✓)

4. ਉਹ ਚੱਕਰੀ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਫੜਦੀ ਹੈ ?
ਮੰਗਲੀ ਤੋਂ (x) , ਕੰਨੇ (✓)

5. ਗਾਂਧੀ ਕੀ ਚੱਕਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰੀਬ ਦੀ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ
ਸਨ ?
ਮਾਂ (x) , ਗਾਂ (✓)